

ОРИЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ

Перелік контрольних питань формується відповідно до структури програми навчальної дисципліни і містить наступні питання:

Цивільне право (загальна частина)

1. Поняття, предмет, метод та система цивільного права.
2. Принципи та функції цивільного права.
3. Цивільні правовідносини: поняття, елементи, види, підстави виникнення.
4. Цивільна правоздатність фізичної особи. Обмеження правоздатності.
5. Поняття та види цивільної дієздатності фізичної особи.
6. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою: підстави та правові наслідки
7. Оголошення фізичної особи померлою: підстави та правові наслідки.
8. Підстави та правові наслідки обмеження дієздатності фізичної особи та визнання її недієздатною.
9. Поняття та ознаки юридичної особи.
10. Правосуб'єктність юридичної особи та порядок її реалізації.
11. Порядок виникнення юридичних осіб.
12. Припинення юридичної особи: форми, порядок, підстави.
13. Види юридичних осіб. Поняття та види господарських товариств.
14. Поняття та види об'єктів цивільних прав.
15. Речі як об'єкти цивільних прав.
16. Дії як об'єкти цивільних прав.
17. Поняття та ознаки правочину.
18. Умови дійсності правочину.
19. Класифікація правочинів.
20. Форма правочину. Правові наслідки недодержання форми правочину.
21. Поняття та види нікчемних правочинів.
22. Поняття та види оспорюваних правочинів.
23. Правові наслідки визнання правочину недійсним.
24. Представництво: поняття, види, передоручення.
25. Поняття та види довіреностей.
26. Форма, зміст та строк дії довіреності.
27. Припинення представництва за довіреністю.
28. Способи захисту суб'єктивних прав та інтересів.
29. Поняття строку та терміну в цивільному праві. Порядок їх обчислення.
30. Види строків у цивільному праві.
31. Поняття, значення та види строків позовної давності.
32. Початок перебігу позовної давності.
33. Зупинення та переривання перебігу позовної давності.

34. Поняття, види та форми цивільно-правової відповідальності.
35. Умови цивільно-правової відповідальності.
36. Протиправність діяння як умова цивільно-правової відповідальності.
37. Шкода як умова цивільно-правової відповідальності.
38. Вина як умова цивільно-правової відповідальності.
39. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності.
40. Поняття та зміст права власності.
41. Види права власності.
42. Поняття та види підстав набуття права власності.
43. Момент набуття права власності.
44. Знахідка як спосіб набуття права власності.
45. Скарб як спосіб набуття права власності.
46. Підстави припинення права власності.
47. Право спільної власності.
48. Речові права на чуже майно.
49. Віндикаційний позов як спосіб захисту права власності.
50. Негаторний позов як спосіб захисту права власності.
51. Поняття та класифікація особистих немайнових прав фізичної особи.
52. Поняття, суб'єкти, об'єкти авторського права.
53. Поняття, зміст та строк дії авторського права.
54. Суміжні права.
55. Поняття, елементи та підстави виникнення зобов'язань.
56. Виконання та припинення зобов'язань.
57. Поняття, зміст та порядок укладення договору.
58. Види договорів.
59. Поняття та види способів забезпечення виконання зобов'язань.
60. Поняття та види неустойки.
61. Застава як спосіб забезпечення виконання зобов'язань.
62. Порука та гарантія як способи забезпечення виконання зобов'язань.
63. Поняття спадщини. Час і місце відкриття спадщини.
64. Усунення від права на спадкування.
65. Спадкування за законом. Коло спадкоємців за законом.
66. Види заповітів.
67. Форма заповіту.
68. Види заповідальних розпоряджень заповідача.
69. Здійснення права на спадкування.
70. Спадкування за правом представлення. Спадкова трансмісія.

Цивільне право (особлива частина)

1. Поняття та юридична характеристика договору купівлі-продажу.
2. Права та обов'язки покупця за договором купівлі-продажу.
3. Права та обов'язки продавця за договором купівлі-продажу.
4. Договір міни.
5. Договір роздрібної купівлі-продажу.
6. Договір поставки: поняття та юридична характеристика.

7. Договір дарування: поняття та юридична характеристика.
8. Форма договору дарування.
9. Розірвання договору дарування.
10. Пожертва як особливий вид договору дарування.
11. Договір довічного утримання (догляду): поняття та юридична характеристика.
12. Підстави та правові наслідки розірвання договору довічного утримання (догляду).
13. Правові наслідки смерті набувача та припинення юридичної особи-набувача за договором довічного утримання (догляду).
14. Договір найму (оренди): поняття та юридична характеристика.
15. Права наймача за договором найму (оренди).
16. Обов'язки наймача за договором найму (оренди).
17. Права та обов'язки наймодавця за договором найму (оренди).
18. Припинення договору найму (оренди).
19. Договір прокату.
20. Договір найму (оренди) земельної ділянки.
21. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди.
22. Договір найму транспортного засобу.
23. Договір лізингу: поняття та юридична характеристика.
24. Види лізингу за законодавством України.
25. Договір найму (оренди) житла: поняття та юридична характеристика.
26. Оренда житла з викупом.
27. Права наймача за договором найму (оренди) житла.
28. Обов'язки наймача за договором найму (оренди) житла.
29. Права та обов'язки наймодавця за договором найму (оренди) житла.
30. Розірвання договору найму (оренди) житла.
31. Договір позички.
32. Розірвання договору позички.
33. Договір підряду: поняття та юридична характеристика.
34. Права підрядника за договором підряду.
35. Обов'язки підрядника за договором підряду.
36. Права замовника за договором підряду.
37. Обов'язки замовника за договором підряду.
38. Відповідальність сторін за договором підряду.
39. Договір побутового підряду.
40. Поняття та види перевезень.
41. Договір перевезення вантажу: поняття та юридична характеристика.
42. Обов'язки перевізника за договором перевезення вантажу.
43. Обов'язки відправника за договором перевезення вантажу.
44. Обов'язки одержувача за договором перевезення вантажу.
45. Відповідальність перевізника за втрату, нестачу, псування та пошкодження вантажу.
46. Підстави звільнення перевізника від відповідальності за договором перевезення вантажу.

47. Договір перевезення пасажирів та багажу.
48. Договір зберігання: поняття та юридична характеристика.
49. Види зберігання.
50. Обов'язки поклажодавця за договором зберігання.
51. Обов'язки зберігача за договором зберігання.
52. Відповідальність поклажодавця за договором зберігання.
53. Відповідальність зберігача за договором зберігання.
54. Зберігання речей в готелі.
55. Договір охорони: поняття та юридична характеристика.
56. Договір охорони квартир.
57. Підстави звільнення охорони від відповідальності за договором охорони об'єктів.
58. Поняття, види та форми страхування.
59. Основні страхові поняття.
60. Договір страхування: поняття та юридична характеристика.
61. Права та обов'язки сторін за договором страхування.
62. Умови та порядок здійснення страхової виплати. Відмова від здійснення страхової виплати.
63. Договір доручення.
64. Договір комісії.
65. Договір позики.
66. Кредитний договір.
67. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу.
68. Публічна обіцянка винагороди за результатами конкурсу.
69. Вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.
70. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.
71. Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.
72. Набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.
73. Поняття та елементи деліктних зобов'язань.
74. Відмінності між договірною та деліктною відповідальністю.
75. Система деліктних зобов'язань.
76. Змішана вина у деліктній відповідальності.
77. Право регресу.
78. Відшкодування шкоди, завданої особою у разі здійснення нею права на самозахист.
79. Відшкодування шкоди, завданої у стані крайньої необхідності.
80. Відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником чи іншою особою.
81. Відшкодування шкоди, завданої органом державної влади, органом місцевого самоврядування або їх посадовими особами.
82. Підстави та умови відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду.

83. Порядок відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду.
84. Порядок поновлення службових, пенсійних, житлових, інших особистих і майнових прав громадянина в разі завдання йому шкоди правоохоронними органами.
85. Відшкодування моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду.
86. Відшкодування шкоди, завданої малолітньою особою.
87. Відшкодування шкоди, завданої неповнолітньою особою.
88. Відшкодування шкоди, завданої недієздатною особою та особою, цивільна дієздатність якої обмежена.
89. Відшкодування шкоди, завданої особою, яка не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними.
90. Поняття та ознаки джерела підвищеної небезпеки. Види джерел підвищеної небезпеки.
91. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.
92. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок взаємодії кількох джерел підвищеної небезпеки.
93. Відшкодування ядерної шкоди.
94. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я фізичної особи.
95. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я малолітньої або неповнолітньої особи.
96. Визначення заробітку (доходу), втраченого внаслідок каліцтва або іншого ушкодження здоров'я фізичної особи, яка працювала за трудовим договором.
97. Визначення доходу, втраченого внаслідок каліцтва або іншого ушкодження здоров'я фізичної особи-підприємця.
98. Особливості відшкодування додаткових витрат в разі завдання шкоди каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я.
99. Підстави зміни розміру відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю.
100. Відшкодування моральної шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи.
101. Відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого.
102. Відшкодування витрат на поховання.
103. Правовий інститут компенсації моральної шкоди та сфера його дії.
104. Спосіб та розмір відшкодування моральної шкоди.
105. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).

Цивільний процес

1. Поняття та предмет цивільного процесуального права як галузі права.
2. Система цивільного процесуального права.
3. Цивільне процесуальне законодавство.
4. Поняття, завдання, види та стадії цивільного судочинства.
5. Поняття та система принципів цивільного судочинства.
6. Загальноправові принципи цивільного процесуального права.
7. Характеристика окремих принципів цивільного судочинства: гласність судового процесу, мова цивільного судочинства, змагальність сторін, диспозитивність цивільного судочинства, забезпечення права на перегляд та оскарження судового рішення, обов'язковість судових рішень.
8. Визначення складу суду. Склад суду.
9. Підстави для відводу (самовідводу) судді. Наслідки відводу суду (судді).
10. Склад учасників справи. Процесуальні права та обов'язки учасників справи.
11. Цивільна процесуальна правоздатність. Цивільна процесуальна дієздатність.
12. Сторони у судовому процесі, їхні спеціальні процесуальні права та обов'язки.
13. Процесуальна співучасть.
14. Залучення до участі у справі співвідповідача. Заміна неналежного відповідача.
15. Треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору
16. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору
17. Процесуальне правонаступництво.
18. Участь у судовому процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб.
19. Поняття і види представництва у судовому процесі.
20. Особи, які можуть бути представниками. Особи, які не можуть бути представниками.
21. Повноваження представника в суді. Документи, що підтверджують повноваження представників.
22. Склад інших учасників судового процесу.
23. Цивільний процесуальний статус інших учасників судового процесу.
24. Поняття та види цивільної юрисдикції.
25. Предметна та суб'єктна юрисдикція.
26. Інстанційна юрисдикція.
27. Територіальна юрисдикція (підсудність).
28. Поняття доказів у судовому процесі. Види засобів доказування: письмові, речові та електронні докази, висновки експертів, показання свідків.
29. Обов'язок доказування і подання доказів.
30. Предмет доказування. Підстави звільнення від доказування.

31. Оцінка доказів.
32. Забезпечення доказів.
33. Поняття процесуальних строків та їх види.
34. Обчислення процесуальних строків. Початок перебігу і закінчення процесуальних строків.
35. Зупинення, поновлення та продовження процесуальних строків.
36. Поняття і види судових повісток.
37. Порядок вручення судових повісток.
38. Поняття та види судових витрат.
39. Попереднє визначення суми судових витрат. Забезпечення та попередня оплата судових витрат.
40. Відстрочення та розстрочення судових витрат, зменшення їх розміру або звільнення від їх оплати.
41. Розподіл судових витрат між сторонами.
42. Поняття і види заходів процесуального примусу.
43. Підстави і порядок застосування заходів процесуального примусу.
44. Поняття позову. Види позовів.
45. Підстави і види забезпечення позову. Зустрічне забезпечення.
46. Заяви по суті справи, їх види.
47. Позовна заява, її зміст і форма. Пред'явлення позову.
48. Залишення позовної заяви без руху, повернення заяви, відмова у відкритті провадження у справі.
49. Відкриття провадження у справі.
50. Підготовче провадження.
51. Захист відповідача від пред'явленого позову. Відзив, заперечення та зустрічний позов.
52. Врегулювання спору за участю судді.
53. Відмова позивача від позову, визнання позову відповідачем. Мирова угода сторін.
54. Завдання і строки розгляду справи по суті.
55. Відкриття розгляду справи по суті.
56. З'ясування обставин справи та дослідження доказів.
57. Судові дебати та ухвалення рішення.
58. Фіксування судового процесу.
59. Зупинення і закриття провадження у справі. Залишення позову без розгляду.
60. Поняття та види судових рішень.
61. Порядок ухвалення судового рішення.
62. Законність і обґрунтованість судового рішення.
63. Проголошення судового рішення.
64. Набрання рішенням суду законної сили.
65. Справи, що розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження.
66. Особливості розгляду справи у порядку спрощеного позовного провадження.

67. Умови та порядок проведення заочного розгляду справи.
68. Вимоги, за якими може бути видано судовий наказ.
69. Порядок розгляду справ про видачу судового наказу.
70. Зміст судового наказу.
71. Скасування судового наказу.
72. Набрання судовим наказом законної сили та видача його стягувачеві.
73. Поняття і сутність окремого провадження.
74. Справи, що розглядаються в порядку окремого провадження.
75. Порядок розгляду справ окремого провадження.
76. Поняття та сутність апеляційного провадження. Суди апеляційної інстанції.
77. Право апеляційного оскарження.
78. Строк на апеляційне оскарження.
79. Форма і зміст апеляційної скарги, порядок її подання.
80. Відкриття апеляційного провадження.
81. Апеляційний розгляд.
82. Повноваження суду апеляційної інстанції.
83. Постанова суду апеляційної інстанції.
84. Поняття та сутність касаційного провадження. Суд касаційної інстанції.
85. Право касаційного оскарження.
86. Строк на касаційне оскарження.
87. Форма і зміст касаційної скарги, порядок її подання.
88. Відкриття касаційного провадження.
89. Касаційний розгляд.
90. Повноваження суду касаційної інстанції.
91. Постанова суду касаційної інстанції.
92. Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.
93. Розгляд заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.
94. Негайне виконання судових рішень.
95. Звернення судових рішень до виконання.
96. Відстрочення і розстрочення виконання. Зміна чи встановлення способу і порядку виконання.
97. Зупинення виконання судового рішення.
98. Поворот виконання рішення, постанови.
99. Судовий контроль за виконанням судових рішень.
100. Визнання та звернення до виконання рішення іноземного суду, що підлягає примусовому виконанню.
101. Визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню.
102. Право на звернення до суду із заявою про відновлення втраченого судового провадження.
103. Розгляд заяви про відновлення втраченого судового провадження.

104. Звернення суду України із судовим дорученням про надання правової допомоги до іноземного суду.

105. Виконання в Україні судових доручень іноземних судів.

Трудове право

1. Поняття і зміст права людини на працю та його конституційні гарантії в Україні.

2. Предмет і поняття трудового права.

3. Особливості методу трудового права.

4. Система трудового права і система трудового законодавства.

5. Функції трудового права.

6. Основні принципи трудового права.

7. Джерела трудового права, їх класифікація та види.

8. Загальне та спеціальне трудове законодавство.

9. Міжнародно-правові акти як джерела трудового права.

10. Основні Конвенції та Рекомендації МОП у сфері праці та їх значення для національного законодавства.

11. Європейська соціальна хартія як джерело європейських міжнародних стандартів у сфері праці.

12. Поняття та види суб'єктів трудового права.

13. Працівники як суб'єкти трудового права.

14. Правовий статус профспілок в Україні: поняття, функції.

15. Роботодавці як суб'єкти трудового права, їх права та обов'язки.

16. Соціальне партнерство в Україні: поняття, правова база, сторони та зміст соціально-партнерських угод.

17. Колективний договір і колективні угоди: поняття, сторони, зміст.

18. Порядок укладення, зміни, строк дії колективного договору та відповідальність сторін за його виконання.

19. Поняття зайнятості та види зайнятого населення.

20. Державні гарантії у сфері зайнятості.

21. Додаткові гарантії зайнятості для окремих категорій населення.

22. Правове регулювання працевлаштування. Поняття підходящої роботи та порядок її надання.

23. Послуги, які надаються центрами зайнятості. Посередництво у працевлаштуванні.

24. Поняття безробітного та його правовий статус. Особи, які не можуть бути визнані безробітними.

25. Трудовий договір: поняття, загальна характеристика, відмінність від цивільно-правових договорів.

26. Сторони та зміст трудового договору.

27. Порядок укладення трудового договору.

28. Випробування при прийнятті на роботу.

29. Строковий трудовий договір, особливості його укладання та припинення.

30. Контракт як вид трудового договору: сфера застосування, зміст та порядок його укладення і розірвання.

31. Трудовий договір про тимчасову та сезонну роботу.

32. Трудовий договір з працівником, що приймається за конкурсом.

33. Сумісництво і суміщення. Обмеження сумісництва за законодавством України.

34. Трудовий договір на час виконання певної роботи.

35. Переведення та переміщення.

36. Правове регулювання відсторонення від роботи.

37. Зміна істотних умов праці.

38. Атестація працівників та її значення, правові наслідки атестації.

39. Припинення трудового договору.

40. Розірвання трудового договору за ініціативою працівника.

41. Порядок розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу.

42. Розірвання трудового договору з ініціативи третіх осіб, які не є стороною трудового договору.

43. Оформлення звільнення працівників. Правові наслідки незаконного звільнення.

44. Поняття робочого часу та його ознаки. Види робочого часу.

45. Правове регулювання скороченого робочого часу.

46. Правове регулювання неповного робочого часу.

47. Режим робочого часу та його види.

48. Особливості розподілу робочого часу на частини.

49. Гнучкий режим робочого часу.

50. Дистанційна робота.

51. Вахтовий метод організації роботи.

52. Облік робочого часу та його види.

53. Поняття надурочних робіт і порядок їх застосування.

54. Поняття і види відпочинку за законодавством України.

55. Правовий режим вихідних та святкових днів.

56. Поняття та види відпусток.

57. Щорічні відпуски, їх види та порядок надання.

58. Соціальні відпуски і порядок їх надання.

59. Відпуски без збереження заробітної плати.

60. Право працівника на оплату праці та його захист.

61. Структура заробітної плати.

62. Мінімальна заробітна плата: поняття та функції, порядок встановлення та перегляду.

63. Надбавки та доплати до заробітної плати та порядок їх встановлення.

64. Форми та порядок виплати заробітної плати.

65. Правова охорона оплати праці.

66. Загальна характеристика систем оплати праці.

67. Поняття тарифної системи оплати праці, її елементи.

68. Поняття, значення, методи забезпечення дисципліни праці.

69. Нормативно-правове регулювання дисципліни праці.
70. Правила внутрішнього трудового розпорядку.
71. Поняття та види заохочення за успіхи в роботі. Правове забезпечення стимулювання праці.
72. Поняття, підстави та умови дисциплінарної відповідальності за трудовим правом.
73. Види дисциплінарної відповідальності та порядок її застосування.
74. Дисциплінарні стягнення, порядок їх застосування, оскарження і зняття.
75. Заходи громадського впливу, що застосовуються в разі порушення трудової дисципліни.
76. Поняття, підстави, умови та види матеріальної відповідальності за трудовим правом.
77. Обмежена матеріальна відповідальність працівника за шкоду, заподіяну роботодавцю при виконанні трудових обов'язків та порядок її застосування.
78. Повна матеріальна відповідальність працівника, за шкоду, заподіяну роботодавцю при виконанні трудових обов'язків.
79. Матеріальна відповідальність роботодавця у трудових відносинах: підстави, умови та порядок застосування.
80. Законодавство про охорону праці на виробництві, його основні положення.
81. Організаційно-правові форми забезпечення охорони праці.
82. Правова охорона праці на виробництві жінок, неповнолітніх та осіб із зниженою працездатністю.
83. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві.
84. Відшкодування власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом шкоди, заподіяної працівникові каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням ним трудових обов'язків.
85. Поняття, види і причини виникнення трудових спорів.
86. Колективні трудові спори: поняття, сторони. Порядок вирішення колективних трудових спорів.
87. Індивідуальні трудові спори: поняття, порядок розгляду у КТС та суді.
88. Право на страйк та порядок його проведення за законодавством України.
89. Державний нагляд та контроль за дотриманням трудового законодавства України.
90. Відповідальність за порушення трудового законодавства.

СИТУАТИВНІ ЗАВДАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ

Фабула задачі:

Директор автотранспортного підприємства видав наказ, яким заборонив бухгалтерії виплачувати слюсарю Сидорову належну йому заробітну плату і дав розпорядження видавати зарплату його дружині. Прийняття таких заходів у наказі було мотивоване тим, що Сидоров зловживав спиртними напоями.

Завдання: Дайте юридичну оцінку наказу директора.

Фабула задачі:

Пенсіонер Бровкін один жив у м. Прилуки, мав будинок, присадибну ділянку, мотоцикл та інші речі. Потрапивши в автомобільну аварію, Бровкін одержав струс мозку і часто скаржився на головний біль. Невдовзі після аварії він продав будинок та інше майно за значно нижчою ціною і переїхав жити в село до свого рідного брата.

Син Бровкіна, який проживав окремо від батька, звернувся з вимогою до покупців повернути все майно, оскільки, за його твердженням, батько після одержаної аварії став недієздатним.

Завдання: Чи правомірні вимоги сина?

Фабула задачі:

Після заміжжя 16-річна Ковальова разом зі своїм чоловіком виїхала на нове місце проживання. Бажаючи продати 1/4 одержаного у спадщину житлового будинку і частину земельної ділянки, вона разом зі своїм чоловіком звернулася до ріелторської компанії «Гарант». Коли з'явилися покупці, батько Ковальової пояснив, що його дочка є неповнолітньою і сама без його згоди не може укласти правочини. Крім того, він не хоче ділити будь з ким житловий будинок.

Завдання: Вирішіть справу

Фабула задачі:

Внаслідок виробничої травми, що сталася у червні 2014 року, громадянин С. втратив зір. Підприємство виплачує втрачений заробіток і витрати на протезування та санаторно-курортне лікування. Через великі незручності у зв'язку з втратою зору і неможливістю займатися роботою, на якій пропрацював 26 років, С. у серпні 2014 року звернувся до суду з вимогою про компенсацію йому моральної шкоди.

Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Вирішіть спір

Фабула задачі:

Мачуха малолітнього Приймака, яка була призначена його опікуном, реалізувала майно, яке він одержав у спадщину від батька, в тому числі: акції на пред'явника – своєму знайомому Довженку, частину меблів – своїй матері, а автомобілем користувалася сама. В зв'язку з поганими відносинами між

Приймаком і його мачухою перший звернувся до інспектора у справах неповнолітніх за консультацією про захист своїх прав.

Завдання: Які правочини не можуть укладати опікуни від імені малолітніх?

Фабула задачі:

Школяр Буткевич приніс до школи мобільний телефон свого батька і на уроці показував його друзям. Вчителька забрала телефон і поклала до шухляди класної шафи. Після уроку учні класу пішли до театру і Буткевич забув забрати телефон у вчительки. Наступного дня, коли Буткевич звернувся до неї з проханням повернути телефон, вчителька пояснила, що він із шухляди зник.

Завдання: Чи є підстави для цивільно-правової відповідальності?

Фабула задачі:

Пилипенко замовила в ательє пошиття пальта з матеріалів підрядника за два місяці. Однак, коли вона у встановлений строк звернулася за готовим виробом, то працівник ательє пояснив, що пальто ще не пошите, оскільки ательє не закупило необхідного матеріалу через його тимчасову відсутність у продажу, тому доведеться ще зачекати. Пилипенко зажадала повернення їй сплаченого завдатку в подвійному розмірі та відшкодування їй моральної шкоди. Працівник ательє заперечував, оскільки вважав, що в простроченні зобов'язання вина ательє відсутня.

Завдання: Дайте правовий аналіз ситуації та вирішіть спір.

Фабула задачі:

У 2018 р. подружжя Сіренків придбало автомобіль. У 2019 р. в нотаріальній конторі було посвідчено договір дарування на ім'я дружини, а в липні 2020 р. шлюб був розірваний. Але чоловік продовжував користуватися автомобілем і після розірвання шлюбу. Сіренко звернулася до суду з позовом про повернення їй автомобіля. Відповідач проти позову заперечував, вважаючи, що права власності у позивачки на автомобіль не виникло, оскільки автомобіль їй не передавався (а це є обов'язковою умовою договору дарування), і є спільною власністю. Позивачка стверджувала, що оскільки договір був нотаріально посвідчений, то у неї виникло право власності на автомобіль.

Завдання: Як повинен бути вирішений спір? Які види власності можуть виникнути у подружжя?

Фабула задачі:

Під час проходження археологічної практики студенти другого курсу історичного факультету ОДУ Сіренко та Петров знайшли на розкопках кургану декілька старовинних золотих прикрас. Сіренко запропонував Петрову розділити знахідки між собою і нікому не говорити про це.

Завдання: Чи законна пропозиція Сіренка? Які дії повинні вчинити Петров та Сіренко згідно чинного законодавства?

Фабула задачі:

Під час сварки, у стані ревності та сильного душевного хвилювання Миронова Р. вбила свого чоловіка Миронова О. Її було засуджено за вбивство у стані афекту, але від відбування покарання було звільнено, оскільки на момент вбивства вона знаходилася у стані вагітності. Після смерті Миронова залишилася п'ятикімнатна квартира, що була придбана ним та його дружиною під час шлюбу.

Крім дружини – Миронової Р. та спільного з нею сина Івана 2 років, у померлого залишилися донька від другого шлюбу – Катерина, 11 років, відносно якої він був позбавлений батьківських прав в судовому порядку, та старенька мати. Крім того, син Миронова О. від першого шлюбу – Роман, який загинув 4 роки тому, мав від першого шлюбу сина Ігоря, а від другого – доньку Вікторію та сина В'ячеслава.

Завдання: Визначте коло спадкоємців за законом та їх частки у спадковому майні.

Фабула задачі:

10 листопада о 23:20 подружжя Лісовських на власному автомобілі потрапило у ДТП. Лісовський К. помер на місці аварії, а його дружина – Лісовська В. – через декілька годин, у реанімаційному відділенні лікарні, куди вона була доставлена з місця аварії.

Спадкове майно, що залишилося після подружжя Лісовських, складається з трикімнатної квартири, придбаної ними під час шлюбу, та предметів домашньої обстановки та вжитку.

У подружжя Лісовських залишилася донька – Лісовська О. 23 років, яка мешкає у США. Крім того, у Лісовського залишилися: син від першого шлюбу – Лісовський І., мати – Лісовська М. 79 років, брат – Лісовський Г. У Лісовської залишилися батько – Коренко В. 80 років та тітка – Коренко С., 72 років, що протягом тривалого часу проживала разом із загиблими і перебувала на їх утриманні.

Завдання: Визначте коло спадкоємців за законом та частку кожного з них у спадковому майні. Чи змінилась би ситуація, якби подружжя Лісовських загинули одночасно на місці аварії?

Фабула задачі:

Громадяни Р. і Д. уклали договір купівлі-продажу земельної ділянки і посвідчили його у нотаріуса. Після повного розрахунку з продавцем Р., Д почав будівництво будинку на земельній ділянці. Через деякий час дружина Р. заявила позов до суду про визнання договору недійсним, обґрунтувавши позов тим, що при укладенні договору купівлі-продажу було порушено вимогу Сімейного кодексу України про необхідність згоди іншого з подружжя на відчуження нерухомого майна.

Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Яке рішення прийме суд?

Фабула задачі:

Громадянин Р., власник квартири, одержаної в порядку спадкування після смерті матері, вирішив здати її в оренду. 2-х кімнатна квартира на 3-му поверсі 5-поверхового будинку мала бути використана для проживання Т. строком на 2 роки. Проте Т., обладнав там фотостудію. Численна кількість відвідувачів фотостудії створювала незручності для мешканців будинку, які поставили вимогу перед Р. про розірвання договору.

***Завдання:** Проаналізуйте ситуацію. Який порядок здачі в оренду житлових приміщень? Яким чином мешканці житлового будинку можуть захистити свої права?*

Фабула задачі:

Громадянин М. згідно з проїзним квитком зайняв місце в купе вагону поїзда Ужгород-Київ. Роздягнувшись в купе і залишивши свої речі, М. пішов у ресторан повечеряти. Повернувшись у купе, він не виявив своїх речей. М. пред'явив претензії провіднику та начальнику поїзда. Останні відмовилися зафіксувати факт пропажі і відхилили будь-які вимоги про відшкодування.

Повернувшись до Ужгорода, М. пред'явив позов до управління залізниці про відшкодування вартості багажу на суму 980 грн. і моральної шкоди на 2000 грн. В позовній заяві вказано, що пропажа стала можливою через невиконання провідником своїх обов'язків.

***Завдання:** Проаналізуйте ситуацію. Вирішіть спір.*

ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Фабула задачі:

Позивач звернувся до місцевого загального суду з позовом до відповідача про визнання права власності на нерухоме майно в порядку спадкування.

Згідно даних, зазначених у позовній заяві, спірне майно знаходиться на території, що не відноситься до територіальної юрисдикції відповідного суду.

Позивач обґрунтовує визначення підсудності тим, що відповідно до ст. 27 ЦПК України дана справа може розглядатись за місцем проживання або місцезнаходженням відповідача.

Визначте зміст поняття «територіальна юрисдикція (підсудність)». У яких випадках підсудність справ визначається за місцем проживання або місцезнаходженням відповідача? Чи передбачено чинним ЦПК України передача справи з одного суду до іншого? Як має діяти суд? Відповідь обґрунтуйте свою позицію.

Фабула задачі:

Іванова К. І. звернулася до суду в порядку окремого провадження, заінтересована особа: Приватний нотаріус Сорока В. В., про встановлення факту родинних відносин, а саме, просить встановити факт, що вона є племінницею Петрової Г. О., що народилась 25 січня 1933 року та померла 31 жовтня 2017 року

в м. Вінниця. Заслухавши думку учасників процесу, суд приходиться до висновку, що в поданих заявником матеріалах заяви вбачається спір про право, який має вирішуватись в порядку позовного провадження. Зі змісту заяви вбачається, що заявник звернулася за отриманням свідоцтва про право на спадщину за законом після смерті тітки Петрової Г. О., померлої 31 жовтня 2017 року., але у видачі свідоцтва їй було відмовлено, оскільки відсутні документи, що підтверджують факт її родинних відносин з померлою. Отже, даний спір виник з приводу спадщини. Суд дійшов висновку, що в даній справі існує спір про право, яке вирішується в порядку позовного провадження,

Визначте зміст понять «окреме провадження» та «позвне провадження». Чи погоджуєтесь Ви з висновком суду? Обґрунтуйте свою думку посилаючись на норми чинного Цивільного процесуального кодексу України.

Фабула задачі:

Заявник звернувся із заявою до Дніпровського районного суду м. Києва про видачу виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду. У судовому засіданні представник заявника заявив клопотання про передачу справи до Київського апеляційного суду для розгляду заяви про видачу виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду за інстанційною юрисдикцією.

Визначте зміст поняття «інстанційна юрисдикція». До якого висновку має прийти суд, заслухавши думку представника заявника? Свою відповідь обґрунтуйте.

Фабула задачі:

Позивач Вовк в підтвердження договору позики на суму 6000 гривень подав у судове засідання пояснення Петрова. Суд не прийняв до розгляду відповідний доказ, мотивуючи це тим, що позивач пропустив строк для подання доказів.

Завдання: Чи відповідають указані дії суду процесуальному законодавству України? Який порядок подання доказів, передбачений ЦПК України?

Фабула задачі:

Рішенням суду, яке було проголошено 03 травня 2018 року, Борисенку було відмовлено у поновленні на роботі. Борисенко 04 червня 2018 року подав апеляційну скаргу. Суд апеляційної інстанції постановив ухвалу про відмову у відкритті апеляційного провадження у зв'язку з пропуском передбаченого законом строку на апеляційне оскарження, оскільки строк на апеляційне оскарження закінчується 01 червня 2018 року з врахуванням, що останній день для подачі апеляційної скарги припадає на вихідні дні.

Визначте, як обчислюється строк подання апеляційної скарги в даному випадку. Чи законне судове рішення ухвалив суд, постановивши ухвалу про відмову у відкритті апеляційного провадження?

Фабула задачі:

При розгляді справи про розподіл спадкового майна викликаний у судові засідання свідок Боткін на судові засідання не з'явився та не повідомив про причини неявки. Суд постановив ухвалу про привід свідка та накладення на нього штрафу.

Завдання: Чи правомірними є дії суду? Які заходи процесуального примусу можуть бути застосовані судом у даному випадку?

Фабула задачі:

Броварський районний суд, розглянувши спір між подружжям Лиховод, шлюб яких розірвано, про поділ будинку та ухвалив рішення, згідно з яким Лиховоду О. виділена північна частина будинку, а його дружині Лиховод К. (з урахування, що з нею залишено малолітню дитину) – південна частина (в рівних частках). Через півроку Лиховод К., не погоджуючись з поділом будинку, подала до суду інший варіант його поділу, посилаючись на те, що прийнятий судом варіант поділу її не влаштовує. Суд відмовив у відкритті провадження у справі.

Завдання: Чи правомірні дії судді?

Фабула задачі:

Терещенко пред'явив позов про відшкодування шкоди, заподіяної здоров'ю в результаті наїзду на нього автомобіля, яким керував водій підприємства Кравченко. В ході судового засідання Терещенко і Кравченко уклали мирову угоду, за якою Кравченко зобов'язаний добровільно сплатити суму спричиненої шкоди.

Суд затвердив відповідну мирову угоду і постановив ухвалу про залишення позовної заяви без розгляду.

Визначте, чи законна ухвала суду.

Фабула задачі:

Рішенням суду першої інстанції відмовлено у позові Шляпченко Г.Д. до ТОВ «Перемога» про поновлення на роботі.

В апеляційній скарзі Шляпченко Г.Д. просив рішення суду першої інстанції скасувати і ухвалити нове – поновити його на посаді водія. Додатково він зазначав, що працював у відповідача водієм. Був звільнений за прогул без поважних причин. В день, коли він був відсутній на роботі – хворів. Просив суд першої інстанції витребувати із лікарні лист непрацездатності, проте в задоволенні клопотання йому було відмовлено. Лист непрацездатності йому не видали.

Чи має право апеляційний суд витребувати лист непрацездатності? Чи має апеляційний суд право скасувати рішення суду першої інстанції ухвалити нове?

Фабула задачі:

При розгляді цивільної справи місцевим загальним судом до початку з'ясування обставин справи та перевірки їх доказами представник відповідача заявив відвід головному в судовому засіданні відповідно до ЦПК України. Заяву про відвід обґрунтовано тим, що відповідач видав головному судді довіреність на право користування власним автомобілем, що викликає сумніви в об'єктивності та неупередженості судді. Копію довіреності надано суду.

Завдання: Чи підлягає задоволенню заява про відвід судді? Чи вичерпний перелік підстав для відводу міститься у ЦПК України?

ТРУДОВЕ ПРАВО

Фабула задачі:

Працівниця друкарні Чернишова, яка мала на утриманні двох дітей віком до 8 років, звернулася до керівника з проханням установити їй на півроку неповний робочий день тривалістю 3 години у зв'язку з частою хворобою дітей. Керівник відмовив аргументуючи тим, що обсяг роботи збільшується, а простій обладнання призведе до зменшення доходу підприємства.

Чи правомірні дії керівника друкарні? Які підстави та порядок встановлення робочого дня неповної тривалості? Запропонуйте вирішення даної ситуації.

Фабула задачі:

При затвердженні правил внутрішнього трудового розпорядку ТОВ «Зоря» було запропоновано включити до переліку дисциплінарних стягнень такі: попередження; догана; позбавлення відпустки осіб, які здійснили прогули; штраф у розмірі до 500 грн. для осіб, які з'явилися на роботі у нетверезому стані; звільнення.

Чи правомірна така пропозиція? Який порядок розробки правил внутрішнього трудового розпорядку?

Фабула задачі:

Електрик Ситін без дозволу начальника цеху погодився на одне чергування замінити електромонтера Іванова. На це чергування Ситін з'явився в нетверезому стані й не був допущений до роботи.

Проаналізуйте дії Іванова та Ситіна. Чи є підстави для притягнення їх до дисциплінарної відповідальності?

Фабула задачі:

Працівник ПП «Апельсин» Бережний, перебуваючи на робочому місці у нетверезому стані, випадково пошкодив лазерний принтер, вартістю 10 500 грн. Директор ПП Головченко запропонував Бережному, в якості компенсації ремонту пошкодженого принтера, придбати новий сканер, який би коштував у середньому 6 500 грн., інакше останнього буде звільнено за п. 7 ст. 40 КЗпП. На цю пропозицію Бережний погодився.

Чи правомірною пропозицією директора Головченка? Яке значення буде мати згода Бережного? За яких умов працівник зобов'язаний відшкодувати завдану ним підприємству шкоду в повному обсязі?

Фабула задачі:

Тимошенко працювала швачкою на фабриці із пошиву спецодягу. За брак у роботі їй було оголошено догану й виплачено половину премії, передбаченої в Положенні про преміювання працівників фабрики, а з її зарплати утримали половину середньомісячного заробітку в якості часткового відшкодування завданої нею шкоди. Тимошенко звернулася до суду із заявою, в якій вимагала визнати неправильним застосування до неї за одне порушення одразу декількох стягнень.

Які засоби впливу можуть бути застосовані до Тимошенко за допущений брак у роботі? Чи обґрунтована скарга Тимошенко? Яке рішення повинен ухвалити суд?

Фабула задачі:

Слідчий слідчого управління Сохацький 20 березня 2020 року з'явився на роботу в стані алкогольного сп'яніння. Після проведення службової перевірки, яка була закінчена 5 квітня 2020 року, начальник управління Національної поліції в області 15 травня 2020 року видав наказ про звільнення Сохацького з посади слідчого з позбавленням спеціального звання.

Чим встановлені і у чому полягають особливості притягнення до дисциплінарної відповідальності працівників поліції? Чи відповідають законодавству дії начальника управління Національної поліції в області?

Фабула задачі:

Менеджер ТРЦ Бортніков звернувся до керівництва із заявою щодо встановлення йому робочого тижня неповної тривалості, оскільки вільний час потрібен йому для виконання іншої роботи за сумісництвом. З такою самою заявою звернулася адміністратор Миколаєнко, яка виховує двох дітей віком 5 та 6 років. Директор ТРЦ відмовив у проханні заявникам, посилаючись на те, що названі ними причини не є підставою для встановлення неповного робочого часу і запропонував звільнитися за власним бажанням.

Які підстави і порядок встановлення неповного робочого часу? Чи правомірні дії директора ТРЦ?

Фабула задачі:

Фармацевт Шапошнікова звернулася із заявою до завідувача аптеки з проханням встановити їй неповний робочий тиждень, оскільки вона змушена здійснювати догляд за важко хворим батьком, що проживає з нею в одній квартирі, а також вона одна виховує дитину віком 12 років. Завідувач відмовив Шапошніковій, посилаючись на специфіку закладу, його режим роботи та запропонував звільнитися за власним бажанням.

Чи обґрунтоване прохання Шапошнікової? Чи правомірні дії завідувача аптеки? Відповідь обґрунтуйте.

Фабула задачі:

При розробці правил внутрішнього розпорядку приватної охоронної фірми у визначення поняття прогулу вирішили включити положення, що прогульниками слід вважати також осіб, які сплять на роботі під час зміни.

Чи правомірне таке доповнення? Відповідь обґрунтуйте

Фабула задачі:

Іванов працює нічним сторожем на автостоянці. Режим його роботи — з 18 год. вечора до 5 год. ранку, шість днів на тиждень. Водночас, в період з 1 липня по 25 серпня вихідних днів йому надано не було. Вважаючи, що його права порушені, Іванов звернувся за консультацією до юриста.

Проаналізуйте ситуацію. Запропонуйте її вирішення. Складіть обґрунтовану письмову відповідь на звернення громадянина.